

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר כלי המחקר של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו
שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי
ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

שם הכלי: מדריך ראיונות עם מפקדים לבוגרים עם מש"ה בפרוייקט "שווים במדים"

פותח בשנת: לא צויין, על ידי: לא צויין

תורגם לעברית בשנת : לא צויין על ידי: לא צויין

1	מטרת הכלי	לבחון את החוויה של מפקדי היחידות הצבאיות והממונים הישירים של חיילים עם מש"ה המשרתים במסגרת פרוייקט "שווים במדים".
2	סוג כלי המחקר	ראיון חצי מובנה.
3	אוכלוסיית היעד	במחקר של ורנר (2015) מפקדי היחידות הצבאיות והממונים הישירים חיילים עם מש"ה המשתתפים בתכנית "שווים במדים".
4	אופי הדיווח	ניתוח איכותני של תמליל הראיון.
5	מבנה הכלי	הראיון מבוסס על שאלות מנחות, אשר מאפשרות מקום לשאלות המשך שאינן מופיעות במדריך, על מנת לאפשר למראיינים להעלות דברים נוספים. הראיון אפשר למפקד ולממונה הישיר לספר באופן חופשי, עד כמה שניתן, תוך הכוונה מעטה בלבד.
6	סוג סולם המדידה	ניתוח הנתונים נעשה שימוש בניתוח נתונים תימטי (Braun & Clarke, 2006) בשיטה של בניית קטגוריות המושתת על תהליך של קידוד פתוח שהינו אינדוקטיבי ומטרתו לאתר את הנושאים העולים מתוך הנתונים שנאספו כפי שבוטאו על ידי המשתתפים, ואינו מושפע משאלות המחקר. הנתונים קודדו בשלבים על פי הגישה של ה"תיאוריה המעוגנת בשדה" (Strauss & Corbin, 1990). לפיכך, תהליך ניתוח הנתונים כלל ארבעה שלבים מרכזיים: (1) ניתוח ראשוני: בשלב זה שתי חוקרות קראו כל תמלול ראיון בנפרד מספר פעמים ואיתרו בו תמות, נושאים שחזרו על עצמם וניתן היה לאפיין ולשיים אותם (גבתון, 2001). עבור כל ראיון החוקרות בנו קובץ ניתוח שכלל את הקטגוריות המרכזיות ופירוטן, קרי כל המשפטים ויחידות התוכן השייכות לקטגוריה. (2) השלב הממפה: שלב זה מתייחס לשילוב בין הקטגוריות שאותרו בניתוח הראשוני על ידי יצירת קשרים בין הקטגוריות על ציר אופקי ובין קטגוריות לתת קטגוריות/קודים על ציר אנכי (שקדי, 2003). בשלב זה, הקטגוריות שזוהו קובצו יחד לפי הקשרים שאותרו לתימה שהיא למעשה קטגוריה מרכזית הקושרת אליה מספר תתי קטגוריות. בנוסף,

		בשלב זה נבדקו נקודות דמיון ושוני בתוך כל אחת מקבוצות המחקר בין האינפורמנטים השונים, קרי בין חיילים עם מוגבלות שכלית, בין בני משפחה ובין מפקדים. (3) ניתוח ממוקד: בהתבסס על השלבים הקודמים, שלב זה אופיין במיקוד וביצירת היררכיה בין הקטגוריות וחיבורן לקו סיפורי על ידי התמקדות בתימות המרכזיות ובקטגוריות הנלוות לכל תימה (שקדי, 2003) (4) ניתוח תיאורטי: בשלב זה המטרה הייתה לבנות תיאורים והסברים מושגיים- תיאורטיים של התופעה הנחקרת (שקדי, 2003), תוך יצירת מבנה תיאורטי באמצעות התימות והקטגוריות, קישור לספרות המחקרית ולתיאוריה (גבתון, 2001).
7	סוג הפריטים בכלי	שאלות פתוחות.
8	אורך הכלי	7 שאלות פתוחות.
9	מהימנות	במחקר של ורנר (2015) נעשה שימוש בשתי חוקרות במקביל בשלב ניתוח הנתונים, דבר אשר אפשר לחוקרות לבחון התאמה בהבנת הנתונים והתאמה בתהליך הקידוד ובפרשנות של הנתונים (Barry, Britten, Barber, Bradley & Stevenson, 1999). קידוד נפרד ובחירת התימות הושלם על ידי פגישות דיון רבות בין החוקרות בכדי להגיע להסכמה. אמינות המחקר נבדקה על-ידי התאמה בין החוקרות. שיטה זו נחשבת לשיטה מקובלת של שיתוף עמיתים אשר מיועדת להגביר את אמינות הממצאים במחקר האיכותני (Creswell & Miller, 2000). דרך נוספת להגברת אמינות המחקר נעשתה על-ידי שיתוף אנשי הצוות של תוכנית שווים במדים בעת שלבי הניתוח השונים. דבר זה אפשר לקבל את הפרספקטיבה שלהם על הממצאים מתוך מקום של הכרות עמוקה עם התוכנית והמשתתפים בה.
10	תקיפות	לא צויין.

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
ורנר שירלי (2015). השירות הצבאי של אנשים עם מוגבלות שכלית: השפעתו על איכות החיים של הפרט והוריו ועל עמדות הסביבה כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית. האוניברסיטה העברית.	79 למחקר המלא

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

מדריך לראיון עם הממונה הישיר/ סגן מפקד היחידה/ מפקד

היחידה:

פתיחת הראיון: שמי _____ ואני רכזת מחקר מטעם האוניברסיטה העברית. בימים אלו אנו עורכים מחקר המתמקד בפרויקט השירות הצבאי של אקים, משרד הרווחה וצה"ל. במסגרת הפרויקט אנו מראיינים את החיילים עם הפיגור השכלי ובני משפחותיהם לגבי תפיסותיהם כלפי השירות הצבאי. כממונה הישיר על חיילים אלה המשולבים ביחידתך, חשוב לנו מאוד לקבל את הערכתך על לנושא. ברצוני לשאול אותך מספר שאלות. לשאלות אין תשובה אחת נכונה אלה חוויתך האישית היא החשובה לנו במסגרת המחקר. חשוב לי לציין כי כל הפרטים שיאמרו בראיון ישמרו בסודיות. הראיון יערך כחצי שעה. כל השאלות אשר ישאלו בראיון מתייחסות לכל החיילים עם מוגבלות שכלית אשר משולבים ביחידתך ולא לחייל אחד באופן ספציפי. ברצוני לבקש את אישורך להקליט את הראיון. ההקלטה תשוקלט לצורך ניתוח הנתונים. האם הינך מסכים להשתתף בראיון זה? (המראיינת מחתימה על טופס הסכמה). אני מודה לך מראש על הסכמתך להשתתף.

- (1) כמה חיילים יש בסך הכל ביחידה עליה אתה אחראי? כמה אנשים עם מוגבלות שכלית משולבים ביחידתך? כמה אנשים עם מוגבלות שכלית נמצאים תחת אחריותך הישירה? האם משולבים ביחידה גם אנשים עם נכויות אחרות? אם כן, אנה פרט.
- (2) באופן כללי, מה דעתך על פרויקט השירות הצבאי?
- (3) מהן ההשלכות של השילוב של חייל עם מוגבלות שכלית על החייל המשוב, לפי תפיסתך?
- (4) מהן ההשלכות של השילוב של חייל עם מוגבלות שכלית על חיילים אחרים ביחידה? על חיילים אחרים בבסיס?
- (5) מהן ההשלכות של שילוב של חייל עם מוגבלות שכלית עליך כאחראי אישי עליו?
- (6) מהן ההשלכות שיש לשילוב של חייל עם מוגבלות שכלית על הצבא כמערכת?
- (7) האם יש לך משהו להוסיף בנושא?